

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szenti-István-tér 1.
Egyes szárok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

A múzeum-egyesület.

Egy olyan intézmény, amely teljes mértékben megerősíti rokonszenvünket és támogatásukat. Nélküle élni lehet, de a kulturájára valamit tartó város *nem nélkülözheti.*

A tegnapi felolvasó estély is ezt bizonyította. Nagyszámu intelligens közönség, főleg hölgyek gyűltek össze a Vörösmarty Kör olvasó termében, hogy történelmi multunk iránt való érdeklődésüket bizonyítsák.

A megnyitót Széchenyi Viktor gróf főispán főispán mondotta, még pedig a következőkben:

Hölgyeim és Uraim!

Örömmel üdvözlöm a megjelent nagy közönséget-Múzeum Egyesületünk első előadásán. Mit akar ez a Múzeum Egyesület? Össze akarja gyűjteni a régi emlékeket, hogy nemzeti nagyságunk dicsőséges multjából erőt, tanulságot merítsünk a jövőendő harcokra, hogy elmerengve az elmúlt kor ragyogásában, kedvet, hitet, lelkesedést váltsunk ki lelkünkbelől egy szép, egy ragyogó, egy diadalmas nemzeti jövőendő alapjainak lerakására.

Az egyén, ki ősi multja iránt közömbös, a nemzet, mely történelmét nem kultiválja, nem bírhat érzéssel, ideális lelkesedéssel, igyekezettel a sebb jövőendő megszerzésére.

A magyar történelem egyike a legváltozatosabb, fényes dicsőségben és sötét bukásban egyaránt leggazdagabb történelmeknek, amelynek tanulmányozásánál még a német költők egyik koszorusa is lelkesedéssel kiált föl:

Woan ich den Nemen: Ungarn hör,
Wird mir der deutsche Wams zu Enge
Es braust darunter, wie ein Meer,
Mir ist, als grüßten mich Trompetenklinge.

Mennyivel inkább kell, hogy a magyar történelmi megihlessen a magyar szívet!

A történelmet könyvből tanuljuk, de ha lelki szemünk előtt a multat élőképp gyánant meg akarjuk konstruálni, kézzelfogható tárgyak szemlélésére van szükségünk.

Alig hiszem, hogy a művelt nyugatnak csak egy városkája is van, amelynek nem volna múzeuma. Örök szégyene Székesfehérvárnak, melynek lakói oly büszkén szeretik ajkukra venni az „őskoronázó város“ epitetónját, hogy dacára 32000 lakosának, még ma is nélkülözi a múzeumot.

E szegényfoltot le kell mosnunk, e hibát jóvá kell tennünk! E végből alakult a Múzeum Egyesület, melynek első előadását ezennel megnyitom. Kérek mindenkit, hogy nemes célunk elérését lelkes buzgósággal támogatni sziveskedjék!

Ehhez tenni semmit sem kell. Látszik, hogy egy Széchenyi gróf mondotta, a ki tisztában van azzal, a mivel önmagának tartozik. Egyébiránt a hallgatók zajos tetszésnyilvánítása is megmutatta, hogy a főispán célt ért.

Utána Lauschmann Gyula dr. főorvos, történelmi multunk legavatottabb és legmunkásabb ismerőse vezetett ki bennünket a szőlő-hegyre, mint a hogyan a fehérvári ember szereti kivinni oda az ismerőseit. Leírta a szőlőhegy történetét. Előbb azonban visszapillantást vetett a városban épült templomokra. A cisztercita templomra, a melyet Vámos Antal jezuíta atya emeltetett 1741—1751-ben; a szemináriumi templomra, a melyt a karmeliák építettek; a főtemplomra, a mely 1768-ban épült s a felsővárosi templomra, a melyet 1739-ben emeltek — érdekes, hogy milyen indokokból. Azért, mert a Nádor utcai várkaput korán be szokták zárni s így a künn lakó hívek nem tudtak se templomhoz, sem pedig gyónatás idején paphoz jutni.

A szőlőhegyi templomot 1738-ban építették szent Donatus tiszteletére. Lauschmann dr. szerint jun. 30-án kellene a donatusi búcsúnak lennie és nem aug. 7-én, mert az utóbbi napon a másik Donatus ünnepe az egyház.

A szőlőhegyi templom 1738-ban készült el, egy régi török őrtorony helyén épült, a hol a török hódoltság idején állandó őrség volt. Alatta a virágzó Noe faluja terült el, a mely látta Árpád bejövését s csak 1760-ban pusztult el. 7000 nyárilak volt a szőlőhegyen a fehérváriak nagy gyönyörűségére.

A hallgatóság lelkesen ünnepelte Lauschmann Gyula dr. szép felolvasásért.

Utána Vértés József tanár tertott rendkívül értékes felolvasást a Szűz Máriáról nevezett Boldogasszony templomáról. A gyönyörű felolvasást lapunk részére szives volt átengedni a szerző.

Utolsónak Marosv Arnold főgimn. tanár olvasta fel a következő ismertető, illetőleg lelkesítő sorait:

Ezen alkalommal, midőn első ízben van szerencsém a m. t. hallgatóság előtt Múzeum Egyesületünk képviselőjében szólni, engedjék meg, hogy a multkor vett epizódok után előre nézzek és beállítsam a modern gondolkodás eszmekörébe azt az intézményt, mely a multak megőrzésére és a jövőendő nemesítésére van hivatva.

Korunk fejlődés gondolatvilágában, ahol minden mozog, halad előre a tökéletesedés után avagy hátra a satnyulás, a elveszés felé, egyik vezető eszme: fejlődés a szellemi élet terén a művelődés mélyítése és általánosítása által.

A tudás mélyítését a munka megosztás által törekszünk elérni. A különféle tudományágak kutatói részletkérdésekre vetik magukat, hogy lelki látóképességüket, tisztánlátásukat a mikroszkop erejéig fokozzák. A hol a laikus szem csak homályt lát, ez a homály a szakember kiélesített látásánál, kicsiszolt észvilágánál, miként a tükör által megvilágított és az üveglencsék által megnagyított vízesépp, fényben ragyog és az összefüggéstelennek látszó jelenségek csodás kapcsolatával péseedik be.

A műveltség, a kultúra általánosítása-

nak célja, hogy a tudás, a természetnek és az emberi alkotások bizonyos fokú megismerése, ne legyen osztálykiváltság. Legyen az közös tulajdona szegénynek, gazdagnak, az ész munkásának és annak is, kinél az izmok tevékenysége izzasztja meg a homlokat és a test energiájának értékesítésével lepi el az arcot a munka harmatja, a kényeret adó verejték.

Korunk ezen törekvésében — az anyagiakért folytatott és nem mindig méltánytalan küzdelem között — tagadhatatlan szép eszménység és nagy erkölcsi erő rejlik. Ha nem is valljuk azt, hogy a tudás egymagá-:s elegendő az erényességnek, a lelki derékségnek az élet minden vonatkozásában való megvalósítására, a tökéletes ember szép és kedves harmonijának felépítésében minden esetre elsőrendű tényező. A lelket értékes tartalommal a tudás tölti meg és az ismeretekben való gazdagodás sokat lecsiszol érzelemvilágunk vadhajításos durvaságaiból. Az igaz ismeret virágként plántálódik lelkünk kertjébe, hogy illatot áraszon, tarkaságával szinpompát teremtsen. És az ész ezen hajtásai a szív alakító, rendező az összetűközéseket kiigonylító, összhangot teremtő munkája mellett gyönyörű virágzó-nyegge kapcsolódnak, rendeződnek. A gaz pusztul, a gyümölcs pedig az élet nehézségeinek kifakadástól ment megértése, embertársaink értékének megismerése, nemesedik, fejlődik és végzettil megéri.

A művelődés minél szélesebb rétegekre való kiterjesztésének értékét nagyon emeli az a körülmény, hogy a műveltség közössége kevésbé utopisztikus gondolat, közelbb áll a valósághoz, mint a vagyon-közösség. Megvalósulása nem kíván forradalmat, a jelen társadalmi rend felforgatását. Az igazság és jog minden sérelme nélkül keresztülvihető. Ha a műveltséget közös tulajdonnak tekintjük tudásából senkit ki nem fosztunk, csak azt osztjuk meg, amit alapjában véve a természettől mi is ingyen kaptunk. Anyagiáldozatot ennyit kíván tőlünk: támogatassuk feleslegünkkel azon kulturintézményeket, melyeknek hivatása a népet, a tömegeket is bevezetni a műveltségnek, ha nem is magasabb szférájába, de a testi munka után üdülést, nemes szórakozást nyújtó berkeibe.

Ilyen, a művelődés mélyítését és általánosítását szolgáló intézmény, m. t. hallgatóság, a jól rendezett és mindenki által megtekinthető múzeum. Anyagot gyűjt a tudónak részletkutatásaihoz, a nagy közönségnek az oktató szemlélethez. A könyvekkel és művészetekkel, a természet és népélet bemutatásával, a művelődéstörténeti és helyeleti tárgyakkal szórakoztat és tanít. Mindehhez nem szükségesek valami különös dolgok. Múzeum alatt manapság nem a ritkaságok, rendkívüliségek gyűjteményét értjük. Be le-

vaszon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

EZELŐTT: ÖM. HANÉL ANTALNÉ.

Nagy Választék gyűjteményéből, Olcsó szabott árak.

Fehér és színes barchetok, stb.

Szent István teremben tartott gyűlésekkel párhuzamosan később megjelölendő helyeken is 1 órákor a két gyűlés között diszbankett lesz a Szent István-teremben. Résztvevők jegy 2 k. 50 fillér. A népszövetség elnöksége a gyűlésre a következő felhívást röpitette szét az egész ország szervezetel között:

Katholikusok, egy táborba! Az egység erőt ad!
Katholikus Testvéreink!

Vizontagságos időkét élünk. Szent István király honában veszedelem fenyegeti a katolikus egyházat. A politizáló szabadkőművesség, az egyház-ellenes liberalizmus, a forradalmi szocialdemokrácia és az istentelen szabadgondolkodás közös erővel akarnak rohamot intézni a katolicizmus ellen. Veszélyben van a katolikus iskola, gyermekeink hitvallásos nevelője, a vallásszabadság szent ügye és a katolikus Egyház minden intézménye s a katolikus nép minden erkölcsi és anyagi érdeke.

A támadások ellen a Katolikus Népszövetség közel égynegyed milliónyi tagból álló serege védi az Egyházat. A mostani nehéz időben ismét az ősi koronázó városba Székesfehérvárra hívjuk össze a magyar katolikusokat, hogy Szent István siránál merítsünk erőt a további küzdelemre.

Folyó évi december 4-én, azaz vasárnap d. e. 11 órákor lesz a Székesfehérvári Kath. Kör nagytörményben a Kath. Népszövetség ezidei

évi rendes közgyűlése,

melyen Rakovszky István valóságos belső titkos tanácsos, Csongédy Gyula esperes, Kiss Kálmán munkavezető, Huszár Károly képviselő és dr. Vass József tanár fognak beszélni.

A közgyűléssel kapcsolatosan ugyanazon a napon, ugyanazon a helyen

népszövetségi diszgyűlést

tartunk, amelyen Zichy Aladár gróf főrendiházi tag, Kuthy József dr., Haller István s Zboray Miklós képviselők és Prohászka Ottokár püspök fognak beszélni.

Főjőn el minden katolikus ember, akiben még él a katolikus hit!

Főjőn el mindenki, aki nem akarja tőle nélkül nézni ellenségeink fondorkodásait!

A Kath. Népszövetség elnöksége.

Vizontlátására Székesfehérváron dec. 4-én!

Az országos gyűlést megelőzőleg a megyei népszövetségi szervezetek a jövő vasárnapon gyűlést tartanak, mely egyrészt toborzó lesz a székesfehérvári gyűlésre, másrészt tovább építője a helyi szervezeteknek. Ez alkalommal az országos kath. népszövetség központja a következő helyi szervezetek toborzó gyűlést vállalta magára:

PROGRAMM:

Huszár Károly, orsz. képviselő: titkár nov. 27. Székesfehérvár.

Heller István, orsz. képviselő: főtitkár nov. 27. d. e. 11 ó. Nagyperkátá, nov. 27. d. u. 3 ó. Adony.

Früchtl Edé hirlapíró: nov. 27. d. e. 11 ó. Velence, nov. 27. d. u. 3 ó. Pázmánd.

Persán Adám hirlapíró: nov. 27. d. e. 11 ó. Martonvásár, nov. 27. d. u. 3 ó. Ráckeresztúr.

Baján Gyula, hirlapíró: nov. 27. d. e. 11 ó. Sárosd, nov. 27. d. u. 3 ó. Serégélyes.

Huber János, titkár: nov. 26. d. u. 2 ó. Vértessacska, 26. d. u. 5 ó. Vértesszegvár, 27. d. e. 9 ó. Guttamási, 27. d. e. 11 ó. Izsimér, 27. d. u. 3 ó. Balinka.

Gramantik Ágoston, titkár: nov. 30. d. u. 1 ó. Bolgárd, d. u. 4 ó. Füle, dec. 1. r. 8 ó. Szabadbattyán, d. u. 1 ó. Sárszentmiklós, 2. r. 8 ó. Aba, d. u. 1 ó. Sarkeresztúr, 3. r. 8 ó. Sárbogárd, d. u. 1 ó. Sárszentmiklós, 4. d. u. 3 ó. Erd (lakulógyűlés).

— **Egyházmegyei hírek.** Janky Ede sukorói plebános letette az esküt s új plebániájába bevezettetett.

Arany Imre segédlelkész, a ki három hónapig keresztült Németországban járt tanulmány uton, visszatért egyházmegyéinkbe.

A megyéspüspök Kaszál Péter bodajki káplánt Erdre s Szulik Hugó érdi káplánt Mártonvásárra helyezte.

— **Eljegyzések.** Kutasy Jenő, táci segédjegyző eljegyezte Nagy Gizella táci övönöt.

Lipp Rudolf eljegyezte Csikász Mancika kisasszonyt.

— **Hivatalvizsgálat.** Saára Gyula dr. polgármester tegnap a város pénzügyi és ügyész hivatalában hivatalvizsgálatot tartott. Mindent rendben talált.

— **A bodajki kerület.** A megye központi választmányát f. hó 28. án d. e. 10 órára ülésre hívták egybe, amelyen ki fogják tűzni a bodajki képviselőválasztás határnapját.

— **Népszövetségi testvérek!** Vasárnap, november 27-én d. u. 4 órákor gyűlést tartunk, amelyre megjön Huszár Károly országgyűlési képviselő is. Megbeszéljük a dec. 4. iki közgyűlés dolgát. Mindnyájan ott legyetek.

— **Köszönet.** A Székesfehérvári Jótékony Nőegylet választmányja ez uton mond hálás köszönetet mindazonkák, kik pénz és természetbeli adományaikkal kegyesek voltak hozzájárulni ahhoz, hogy az Egylet e hó 22-én, 26. riu és 24. leányt, jó meleg téli ruhával felöltöztethetett. Egyben köszönetet mondunk a Kath. Legény-Egyesület vezetőségének, hogy egyletük helyiségeit a felöltöztetési ünnepélyre átengedni szívesek voltak.

— **Küldöttség a kultuszminiszternél.** Kisláng község százötven tagu küldöttsége tisztelttegnapdélben Steiner Jákó dr. helybeli ügyvéd vezetésével Zichy János gróf kultuszminiszternél, a ki egyuttal a község földesura. Arra kérték a minisztert, hogy a községi iskolát államosítsa, mert a község még új, s vagyona nincsen annyi, hogy a kultuszkiadásokat fedezni tudja, Zichy János gróf megígérte, hogy az ügyet sürgetően s a legnagyobb jóakarattal el fogja intézni. A küldöttség azután Hédervány Károly gróf miniszterelnöknél tiszteltet, a ki arra kért, hogy a hateret lelket számláló községet, a mely eddig Kislánghoz tartozott, önállóítsa, mivel az anyaközség csak tizedakkora és nyolc kilométernyire fekszik Kislángtól. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy az ügyet ismeri s már intézkedett, hogy a kérdés mielőbb kedvező módon rendeztessek.

— **Csoportvezetők! Szombaton.** (Nov. 26.) este 8 órákor fontos értekezletünk lesz a távirdu-utcai házban. Pontos megjelenést kér és vár az igazgató.

— **Lemondott megyei bizottsági tagok.** Horváth Gyula dr. országgy. képviselő a megyei bizottsági tagválasztások alkalmából három helyen lépett feljelöltül. Pákozdon, Sárbogárdon és Felcsuton. A két utóbbi helyen többséget kapott, Pákozdon kisebbségben maradt. A két mandátumot egyikeről, a felcsutiról lemondott s így Felcsuton új választás lesz.

Hasonlóképen lemondott az étyeki mandátumról Andretti Károly, őt utólagosan fejezték a megye virilistáinak sorába. A két bizottsági hely betöltésére a folyó hó 29-én tartandó közgyűlés határozata szerint írják ki az új választásokat. Etyeken Kenessey Gyula lép fel, a ki Dunapentelén kisebbségben maradt.

— **Színház.** Szalkai Lajos színházgátlónak a helybeli városi színház bérletjének átadását a jövő év uragvasárnapján. A színház

Ügyi bizottság legközelebb ülést tart, hogy a színház bérletére kiírja a pályázatot. A színházi bizottság ezáltal alkalmát öhaj, adni arra, hogy nemes verseny fejlődjék ki a színházulatók között s mi a lehető legjobb színházulatóhoz jusunk. Valószínűség szerint Szalkai társulata kapja meg újra a színházat.

— **A Népakadémia vasárnap nov. 25-én megnyitlik.** Az első előadásón leplezik le azt a csoportképet, melynek mását a legényegylet tagjai volt II. elnökének dr. Lakatos Frigyesnek adtak emlékül. Kezdeté este 6 órákor, jegyek a legényegyletben már kaphatók.

— **Városi biz. tag választások.** A tegnap megtartott városi közgyűlés határozatából kifolyólag a december 8-án tartandó városatyá választásokra kiküldettek:

Belváros. Elnök Gerő Jakab, helyettes elnök Flits Miklós és ifj. Lukács Lajos, jegyző Nánassy János árvaszéki ülnök, hatósági megbízottak Winkler Vilmos főmérnök és Juth István főszámvevő.

Palotaváros. Elnök Boross Sándor, helyettes elnökök Kováts Ferenc és Németh János, jegyző Lipsey Lajos árvaszéki ülnök, hatósági megbízottak Maron István számvevő és Csik István mérnök.

Tőváros. Elnök dr. Csöppentzky Mihály, helyettes elnökök Dörömbözi József és Mészáros József, jegyző Kekessy László alszámvevő, hatósági megbízottak Mohai Lajos pénzügyi tanácsos és Vinciczay Imre alszámvevő.

Víziváros. Elnök Pénzes Imre, helyettes elnök dr. Borchert Jenő és Stéger Peter, jegyző Farkas Sándor aljegyző, hatósági megbízottak dr. Kisteleki Károly tisztifőgyész és Balogh József katonai nyilvántartó.

Felsőváros első kerület. Elnök Hübner Károly, helyettes elnökök P. Nagy János és Töke András, jegyző Kováts Kálmán közigazgatási gyakornok, hatósági megbízottak Juhász Viktor levéltárnok és Wünsch Antal pénzári ellenőr.

Felsőváros második kerület. Elnök Kristóf Károly, helyettes elnökök Berregi György és Antal Ignác, jegyző Bokor Atila aljegyző, hatósági megbízottak Polczner Péter gazdasági tanácsos és Vida István számvevő.

A városi bizottsági tagválasztásokra már hűtek óta megindult a mozgalom. Az iparoskör vasárnap tartott értekezletet, amelyen a maga jelöltjeit a következőképen jelölte meg:

Felsőváros I. kerület. Fleischer Mór (mészáros.)

Felsőváros II. kerület: Hauranek Antal (szobrász és kőfaragó.)

Víziváros: Körössy Gyula (asztalos.) Erdős József (villanygyári igazgató.)

Palotaváros: Schmitzer Nándor (üveges.) Vanka Ferenc (acsmester.)

Tőváros: Kollmann János (vendéglős.)

— **A belvárosi kántor vitás ügye befejezést nyert annyiban, hogy a helygyminiszter a kántor felsőbbségének fegyelmi ügyekben a megyéspüspököktől jelölte meg.**

— **A vármegyéről.** A vármegye igazoló választmánya folyó hó 30-án, a bíráló választmánya dec. 3-án tart ülést.

— **A Szabad Liceum** (Szögyény Marich u. 1., Szt. Imre-terem) legközelebbi előadására (vasárnap d. u. 5 órákor) már most felhívjuk a közönség figyelmét. A kiválóan érdekes műsorból az előadandó kitérő vigjátékot emeljük ki. Jegyek Vimár Ferenc és Kováts Pál üzletében válthatók. Ülőhely 30 f., állóhely 20 fillér.

— **A legelőkérdés.** Folyó hó dec. 4-én ülés lesz a városházán a legelő kérdés rendezése céljából. A főmérnök elkészítette a legelő térképét a legelő használható és hasznavehetetlen területek kimutatásával s ennek és a kiküldött bizottság helyszíni tapasztalatainak alapján fognak tanácskozni az ülésen a legelő kérdés megoldásáról.

— **Letartóztatott napaszámos.** A helybeli rendőség a pápai rendőrkapitányság rendelkezése szerint letartóztatta Adámicsa Károly pápai napaszámos, aki Pápan 28. korona pénzt ellopott. Átadták az ügyszégeknek.

Közgyűlés a vármegyén. Több sürgős ügy elintézése végett a törvényhatósági bizottság 1910. november 29-én d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A főispán felkéri az állandó választmányi tagjait, hogy a tárgysorozatba felvett ügyek előkészítése végett ugyanazon napnak d. e. 9 óráján a földszinti kisteremben összejönni sziveskedjenek. A tárgysorozatból megemlíthjük a következőket: A felsőlai választókerületben dr. Horváth Gyula lemondása folytán egy törvényhatósági bizottsági tag választásának elrendelése. — Gömör- és Kishont vármegye felirata az országgyűlés képviselőházához a vármegyei tisztviselők status rendezése tárgyában. — Gróf Eszterházy László indítványa felirat tárgyában a képviselőházhoz, hogy a szerb élő-állat és argentinai hus behozatalát ne engedje meg. — Szolgaegyháza község határozata vasúti állomáshoz vezető ut építése tárgyában. Szabályrendelet a törvényhatósági közgyűlések számának, határidejének és ügyrendjének megállapítása tárgyában. — Tárnok község határozata járványkórház építése tárgyában. — Nagyveleh község határozata a postahivatal fenntartásához hozzájárulás tárgyában. — Mór község határozata a község ház építési költségeinek leszámlolása tárgyában. — A hat évig szolgált katonai altiszteknek polgári közszolgálat elnyerésénél előnybe részesítése. — Nagyerkátá község határozata György Teréz grófnő adományának elfogadása tárgyában. — A sáregres-i gázi urnák és a kisláng-cséri pusztai ut felvétele a vicinális utközvetítésbe. — Debrecen város felirata a kormányhoz az osztrák-magyar bank zálogleveleinek 300 millióról 500 millióra fölemelése tárgyában. — A vármegyei alkalmizottak és nyugdíjasok temetési járulékaival való szabályrendelet módosítása. — Pázmánd község határozata a róm. kath. iskola fenntartási költségeinek fedezése tárgyában.

Járvány a városban. A városházán 5 fültömrigyöb esetet, 2 bárányhimlő esetet és 1 vörheny esetet jelentettek be tegnap.

Felhívás! A rendőrség lapunk után a következőket teszi közzé: Tapasztaltuk, de meg panaszra is adott okokat, hogy a színi előadások után a földszinti páholyokban és a földszinti zártszékekben helyet foglaló t. közönség a ruhatárok előtt tömegbe szorul, mi egyrészt felette veszélyes, másrészt nehezíti, sőt megakadályozza a színházból való távozást. Minthogy a jelenségnek oka abban rejlik, hogy a t. közönség az előadás végeztével egyszerre és türelmetlenül siet a ruhatárok felé és a középső kijáró mellett az oldalkijárókat mellőzi, ugyancsak figyelmen kívül hagyja, hogy a két ruhatári helyiségen kívül a földszinti páholyok folyosóján is vannak fogsok, hol a ruhák felügylet mellett elhelyezhetők, minden kellemtelenség és veszély elkerülése végett felhívjuk a közönséget, *szíveskedjék az előadás végeztével a nőiőrtérre nyugodtan elhagyni, a távozásra az oldalkijárókat is igénybe venni és a földszinti folyosókon elhelyezett ruha-fogsokait is használni, mert így a ruhák tisztálthatósága is kevés időt tart és a tömörülés is kikerülhető.* Értesítjük egyúttal a t. közönséget, hogy a buffethelyiségen át is elhagyhatja a színházat.

Rendőrség
— A száj és körömfájás. A száj- és körömfájás ugyiszólván elterjedt már az egész megyében. Alig van 15—20 község, ahol fel nem lépett volna. Legutóbb Csákberényből és Magyaralmásról jelentenek járványt. Végjelentés még egyetlenegy is sem érkezett be, vagyis a járvány még javában dühög. A városban a következőképen oszlik meg a járvány:

- I. A Felsővárosban egészséges állapot 129, beteg állapot 44, gyógyult 97.
 - II. Vízivárosban egészséges állapot 41, beteg 14, gyógyult 20.
 - III. Palotavárosban egészséges állapot 30, beteg 48, gyógyult 31.
 - IV. Tóvárosban egészséges állapot 7, beteg 11, gyógyult 109.
- Az egész városban 207 állat egészséges, 172 beteg és 257 gyógyult.
A legutóbb kiadott orvosi jelentés sze-

rint az egész város pelterületen a járvány csökkenőben van. A ma beérkezett jelentések szerint a városban egészséges állapot van 213, beteg állapot 151, gyógyult 262.

Öngyilkossági kísérlet. Szlovák József 23 éves demkóhegyi napszámos tegnap d. u. öngyilkossági kísérletet követett el magán. Már napok óta vol buskometer s az önmagával való meg hasonlós revolvert adott a kezébe. A szájába lött, a golyó azonban nem ejtett halálos sebesülést rajta. Afa khusat vitte csak át a golyó. A kórházba szállították, ahol remélhetőleg néhány napon belül felépül. Öngyilkosságának oka reménytelen szerelmek. A gazdája leányába volt szerelmes, aki azonban másra vetette molyoság szemeit.

Garázdalkodás. Ircsik Károly fejsőkirálysor 16. sz. alatti lakos f. hó 22-én este fél 7 óra tájban Pap Erzsébet ugyanottani lakos 12 éves leány társaságában elment a tőle különválva élő neje Alsőkirálysor 23. sz. alatti lakására, hogy a még ott levő ruháit elszállítsa. Ircsik Károly egy levéllel küldte be a kis leányt, 6 pedig az utcán várakozott. Midőn Papp Erzsébet hírtül vitte, hogy a kért ruhát nem kapta meg, Ircsik dühbe gurult, s neje lakásának 3 ablaktábláját bezúzta, amely alkalommal az üvegszerepek Ircsik Károly jobb kézfejét megsérítették. Ircsik Károlyt a Szent György kórházban vették ápolás alá. Sérülése könnyű természetű.

Gabonásikkasztó kocsis. Krausz Jenő, Tobak-utcai gabonakereskedő megbizta fuvarosát, Nagy Istvánt azzal, hogy gabonát szállítson a helybeli vasúti állomásra. Szállításkorben történt az a galiba, amelyről itt megemlékezünk. A kocsis utközben egy zsák gabonát elsikkasztott. Az eljárás megindult ellene.

Járványos betegségek. Isztiméren, Balinkán és Guttamásin fellépett a kanyaró, Csákváron a vörheny.

Rövid hírek.
— A tüz oka. Folyó hó 13-án leégett Nádasdv Tamás gróf 6000 K értékű szalmakazaja. A tüzet — mint a vizsgálat kiderítette — Kis István és Mészáros Mihály cselédek okozták, akik pipázzgattak a kazal tövében. Persze vigyázatlanul.

Révai Nagy Lexikonát fölösleges a fővárosi könyvtügynököktől megrendelni, mert azt épügy szállítja Klökner Péter udvari könyvkereskedő Székesfehérvárott, részletfizetésre is.

SZÍNHÁZ.

Kedd nov 22.

Luxemburg grófja Lehár tavalyi nagyszabású és nagyhírű operettje ma is nagy közönséget vonzott. A kedves melódiák csalogató akkordjai bizony keményen érthetővé is teszik ezt a lelkesedést. Az új szereposztás vonzóerejét szintén lehetetlen tagadni. Fábian Linta az ő kedves csengő szövege hangzával csak örömet kellett a közönségben, hogy uira hozzánk pártolt. Erckői csak nőveléi eddigi népszerűségét. Boriss Blanka pedig mint Angela di Dalmazian hódított táncával. Egyébként itt Ivánfi volt méltó partnere.

November 23.

Orvosok. Irla Bernard Shaw. Fordította Hevesi Sándor. Nem akarunk a darabról sokat írni, mert nem akarjuk az ellentéteket még élesebbre hegyezni. Annyi bizonyos, hogy a hazájában, Angolországban óriási hatást érhetett el, a mikor a művészek elővették minden szavát, latravetették, megmérték, kicsiszolták s egy óriási munka után adták elő. Mi ugy vagyunk vele mint mikor Munkácsy Krisztus Pilátus előttjét vagy Honfoglalását egy helybeli piktör egy hónap alatt lefestette. Látjuk jól, hogy mit akar. A szereplők ugyanott állnak, ugyanegy irányban néznek, sejtjük, tudjuk, hogy mit és hogyan kellene csinálniuk. De hát ez még sem az. Sőt azt mondhatjuk, hogy még a pesti színpadok Góthja és társai sem bírtak ennek a darabnak magaslataira felérni, pedig azoknak hónapok állnak rendelkezésükre egy-egy darab betanulásánál — és nem kénytelenek, mint a mieink napról-napra szízfusi munkát végezni és a füleket a hegyezésben

kifárasztani, hogy ugyan mit is mond az a jó tékony sügő.

Egyébiránt azt is kifejezhetjük, hogy az angol és amerikai humor valami specialisan egészen más, mint a miénk. Európai embernek valami különös udonság, a mikor a szelid, alig valamit mondó, de nekik mégis kltönös Mark Twain humoron kacagni, hahotázni látnuk őket.

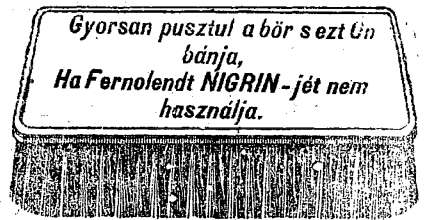
Ezért nem vesszük rossz néven a mi széneszeinknek, hogy az „Az orvosok” nem ért el akkora hatást, mint a mekkorát hozzáfűztünk s mint a mekkorát a társulat igazán becsületes törekvésű tagjai elérni szerettek volna.

A darab meséje egészen egyszerű. Dubedat festő egy körmönfont, zseniális, kedves, művészi csaló, a ki az orvosokkal gyógyítja magát tüdőbaja ellen, közben azonban, sorra pumpolja valamennyit. Végül meghal, de halála előtt csipő megjegyzésekkel mulattat bennünket.

A darab egész folyamán nem a cselekvény, hanem a párbeszédet kötik le figyelmünket. Azonban — a miut emilitettük már — az angol szellemesség, annak ezérfele finoni, kicsiszolt fondorlatossága, a melyet nem lehet rövid idő alatt se betanulni, se előadni.

Dubedat-t Földváry adta, a körülményekhez képest elég jól. Kovácsnak a tüdőbaj elleneszerét fölt-láló orvos szerepe jutott. De hát — sajnos! — ez egy szer szerepe nem birt teljes siker csoda erejével. Vértés egy kis kirurgus szerepével igyekezett érvényesülni, mi pedig a fűhegyzéssel, hogy a szavait megértjük. Teljesen egyikünknek se sikerült. Erckői a legjobb tehetsége szerint igyekezett jól érvényesülni. Békefi mint riporter remekül sikerült Alboráki mutatott be. Az aránylag legjobb azonban mégis a két női alakítás volt: Sándor Juliáé, a ki a szel-hámos festő feleségének szerepelt s úgy megjelensével, mint szimpathikus játékkal rokon-szervünköt hódította meg. Mellette Miklósi Margit mint pompásan sikerült szobaleány állandó derűtségben tartotta a közönséget.

A közönség nagyon gyér volt.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyancintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr-kabátok, utazóbundák,
raglan-felöltők, kabátok.

Eladó ház.
A Horváth István-utca 12. számú ház, széles nagy udvar és kerttel szabad kézből eladó. Tudakozódni lehet ugyanott.